

DANSA FILMADA

ROMEU I JULIETA

UN CLÀSSIC DEL SEGLE XX
Sir Kenneth MacMillan –
Royal Ballet (1984)

L'argument

A Verona, Romeu i Julieta s'enamoren, però les seves famílies, els Montagú i els Capulet, són enemigues des de fa generacions. Els amants es casen en secret abans que Romeu, en una lluita d'espases, mati el cosí de Julieta, Tibald, i sigui expulsat de la ciutat. Els Capulet volen casar Julieta amb Paris. Per escapar-se'n, Julieta es pren una poció que la fa semblar morta, però el missatge en què explica el seu pla no arriba a Romeu.

1 / 10

Fundació "la Caixa"

Julieta, una dona rebel

Corrien els anys seixanta quan MacMillan i Lynn Seymour, la seva musa durant 20 anys, van crear la seva Julieta, una noia obedient que quan s'enamora es converteix en una dona rebel. *West Side Story* (1957), el musical actualitzat de la tragèdia *Romeu i Julieta*, o la interpretació realista de Judi Dench com a Julieta en la producció teatral de Franco Zeffirelli, van ser grans fonts d'inspiració per al coreògraf i la ballarina. De l'encontre cortès al ball, la ballarina es convertia en una noia intrèpida i desobedient a l'escena del balcó. En el pas de dos del llit, Seymour va encarnar una dona sensual, apassionada, que es deixa endur pel desig sexual. Malgrat l'ambientació renaixentista, els dos amants de Verona del ballet de MacMillan eren adolescents reals i coetanis.

2 / 10

Als anys vuitanta MacMillan, que descobriria grans talents al llarg de la seva carrera, va adoptar una nova musa: Alessandra Ferri. La fisicitat gairebé líquida de la ballarina italiana dóna un aire encara més fràgil a l'heroïna, però no menys apassionada ni temerària: els peus i l'esquena arquejada emanen emocions intenses. Alessandra Ferri va ballar per primera vegada aquest paper l'any 1984, amb Wayne Eagling fent de Romeu.

Un clàssic del segle XX

La partitura de Serguei Prokófiev, *Romeu i Julieta* Op. 64 (1935-1936), ha inspirat la majoria de ballets sobre la tragèdia dels amants de Verona. Després de cinquanta anys de l'estrena, l'adaptació de MacMillan amb la música del compositor rus continua sent una de les versions més definitives, un dels ballets emblemàtics del Royal Ballet, i forma part del repertori d'altres grans companyies com l'American Ballet Theatre o la Scala de Milà.

Després de veure la versió de Romeu del coreògraf John Cranko, l'any 1964 MacMillan va coreografiar el pas de dos del balcó amb i

per als ballarins canadencs Lynn Seymour i Christopher Gable, per a la cadena de televisió CBS Toronto. A finals d'aquell any la direcció del Royal Ballet va donar llum verda al coreògraf perquè produís el seu primer ballet en tres actes. De fet, el ballet de MacMillan pivota al voltant de tres passos de dos, i el conflicte entre els Capulet i els Montegú queda en un segon pla. El decorat i el vestuari, dissenyats per Nicholas Georgiadis, un dels col·laboradors habituals del coreògraf, estan inspirats en l'art i l'arquitectura del Quattrocento italià i en la producció *Romeu i Julieta* de Franco Zeffirelli per al teatre Old Vic de l'any 1960.

4 / 10

Tot i que el ballet va ser concebut per a Seymour i Gable, per qüestions de taquilla i publicitat es va decidir que estrenessin l'obra Margot Fonteyn i Rudolf Nureyev, la parella artística amb més reclam del moment. L'èxit va ser absolut: van sortir a saludar 43 vegades. El primer que va revelar que el paper de l'heroïna no s'havia pensat per a Fonteyn va ser Andrew Porter al *Financial Times*: "El paper de Julieta s'ha concebut per a Lynn Seymour; fins que no la veiem ballar, no sabrem del cert les intencions de MacMillan".

Sir Kenneth MacMillan: l'home i el coreògraf

"Poca cosa del que veia [en ballet] tenia res a veure amb el món real o el comportament humà. (...) Volia crear ballets en què el públic se sentís atrapat pel destí dels personatges que els mostrava." Kenneth MacMillan, citat per Clement Crisp (1991)

Nascut al si d'una família humil d'un poble escocès, la infància de Kenneth MacMillan (1929-1992) no va ser flors i violes: es va quedar orfe de mare als 12 anys i el pare era alcohòlic.

Al llarg de la seva vida sempre es va sentir com un estrany, i sovint els herois i les heroïnes dels seus ballets són personatges marginals. Al llarg de la seva carrera artística va buscar la forma teatral més honesta, visceral i expressiva del ballet, va empènyer la dansa clàssica fins als límits, sense sobrepassar-los. En plena Segona Guerra Mundial, quan tenia quinze anys, va ingressar a l'escola de la companyia del Sadler's Wells –ara, el Royal Ballet. La carrera dalt dels escenaris es va acabar de cop i volta, ja que MacMillan tenia pànic escènic, però no se'n va allunyar gaire. Les seves primeres peces, com *Sonambulisme* (1953) o *Danses concertantes* (1954), mostren un talent inqüestionable per a la coreografia. L'any 1955 va esdevenir el segon coreògraf de la companyia –el primer era Sir Frederick Ashton–, i també va crear peces per al Western Theatre Ballet i l'American Ballet Theatre.

Als anys cinquanta una colla d'escriptors de classe treballadora expressaven rebuig contra els valors tradicionals de la societat britànica, els anomenaven els *angry young men* (“els joves iracunds”).

John Osborne, que n'era l'arquetip, autor de *Look Back in Anger* (1956), va ser un dels referents teatrals del coreògraf escocès. Un resultat d'aquesta influència és *The Burrow* (1958), en què MacMillan es va aventurar a explorar el patiment de l'enclaustrament, que recordava al *Diari d'Anna Frank*, des d'una perspectiva poc habitual en el ballet. L'obra de MacMillan es va convertir en un dels segells del Royal Ballet, però la relació amb aquesta institució va ser d'alts i baixos. Sense el suport de l'Stuttgart Ballet i el director d'aquesta companyia, el vell amic John Cranko, no hauria creat una de les seves obres mestres. Després de l'èxit de *Romeu i Julieta*, el Royal Ballet no li va donar suport per produir un ballet sobre *El cant de la Terra*, de Mahler, perquè consideraven que era una obra mestra en si mateixa, però la companyia alemanya en va estrenar el ballet l'any 1965. Ressentit amb el Royal Ballet, l'any 1966 MacMillan va agafar les regnes del Ballet de l'Òpera de Berlín i poc després va caure en una depressió profunda i va començar a beure.

Després de la jubilació de Sir Frederick Ashton, MacMillan va ser nomenat l'any 1970 director artístic del Royal Ballet, però el seu caràcter

temperamental no va encaixar la rutina administrativa. Tanmateix, aquests anys van ser fructífers en l'àmbit creatiu: va ampliar el repertori de la companyia amb peces de George Balanchine, Glenn Tetley o Jerome Robbins, i va crear *Manon*, *Elite Syncopation* i *Requiem* (un homenatge a l'amic Cranko). Va dimitir del càrrec l'any 1977, però es va quedar de coreògraf resident, i entre els anys 1984 i 1989 va ser director associat de l'American Ballet Theatre. El seu matrimoni amb l'artista australiana Deborah Williams li va aportar estabilitat emocional, però artísticament va continuar explorant temes tabú, com ara la mort, el dolor i l'agonia, la fragilitat o el desig sexual. Ras i curt: la complexitat de la condició humana. Després de sobreviure a un atac de cor i un càncer de gola, va morir d'un segon atac de cor entre les bambolines de la Royal Opera House durant una funció de *Mayerling*.

per Clàudia Brufau Bonet

Per saber-ne més:

www.kennethmacmillan.com

<http://www.roh.org.uk/productions/romeo-and-juliet-by-kenneth-macmillan>

claudiabrufau.wordpress.com

8 / 10

Fundació "la Caixa"

Fitxa artística

Coreografia: Sir Kenneth MacMillan

Música: Serguei Porkófiiev

Direcció: Sir Kenneth MacMillan i Colin Nears

Repariment: Alessandra Ferri (Julieta), Wayne Eagling (Romeu), David Drew (Tibald), Mark Freeman (Benvolio), Julian Hosking (Paris), Stephen Jeffries (Mercutio)

Decorats i vestuari: Nicholas Georgiadis

Il·luminació: John B. Read

Enregistrat a la Royal Opera House (Covent Garden, Londres) per la BBC (1984)

Durada: 128 min

9 / 10

Consulta regularment
l'agenda *on-line*
www.CaixaForum.org

SEGUEIX-NOS

CaixaForum

Fundació "la Caixa"